

## CHRISTUS ALS HOVENIER

Zij dacht dat het de hovenier was. Joh. 20:15

*'Eén Rembrandt kende als kind ik goed:  
de Christus met de grote hoed  
wandeland in de ochtendstond.  
En, naar erbij geschreven stond:  
Hij was een hovenier.*

*En nóg laat ik mijn tranen gaan  
Als in de aarde ik Hem zie staan,  
En – wat terzijde – in stille schrik  
Die éne, zij die dacht als ik:  
Het was de hovenier.*

*O kinderdroom van groen en goud –  
Géén die ontnam wat ik behoud.  
De laatste hoven naderen schier  
En ijler wordt de ochtend hier.*

*Hij is de hovenier.*

(Ida Gerhardt, *De Hovenier*, Amsterdam, 1961, p. 71)

### **U hebt een gedicht van Ida Gerhardt gekozen als voorbeeld van een christelijk, heteronoom kunstwerk. Waarom?**

Ik houd al sinds mijn middelbare schooltijd zeer van de poëzie van Ida Gerhardt. Zij is in mijn oog één van de allergrootste christelijke dichters ooit. In haar tijd keken de experimentele dichters minachtend op haar neer, maar terwijl vrijwel niemand die experimentelen meer leest, wordt Ida Gerhardt nog altijd door velen gelezen!

### **Wie was Ida Gerhardt?**

Zij leefde van 1905 tot 1997. Ze is geboren te Gorinchem nabij de Waal en de Merwede. Ze volgde haar gymnasiumopleiding aan het Erasmianum te Rotterdam. Daar was zij leerling van de dichter Leopold en ontdekte ze haar dichterlijk talent. Ze studeerde klassieke talen en ze is lange tijd lerares klassieke talen te Kampen en Bilthoven geweest. Tijdens de lange vakanties schreef ze haar gedichten. Hierin verbond zij de Hollandse oerwereld van rivieren en polders met de klassiek-Griekse én de katholiek-christelijke wereld. In haar poëtische land komen Jeruzalem en Athene bij Gorinchem tesamen. In dat land mag ik graag wonen.

### **Waarom kiest u het gedicht 'Christus als hovenier'?**

Het is een Paasgedicht dat gaat over Maria Magdalena, die op de Paasmorgen naar het graf van Christus ging en ontdekte dat het graf leeg was. Ze dacht dat het lichaam van Christus geroofd was. Door verdriet overmand zag ze niet dat de opgestane Christus in de hof wandelde. 'Zij dacht dat het de hovenier was'. In wezen wàs Hij ook de tuinman. Christus is immers de tweede Adam. Hij ontsloot het eeuwige paradijs en Hij is de Eersteling der herschepping.

Heel dit gedicht ademt Ida Gerhardt's verlangen naar de herschepping. Dit verlangen rijgt zich in een reeks beelden in haar ziel aaneen: het verhaal over Maria en Christus in de hof, de oertuin die Ida Gerhardt als kind ooit zag en Rembrandts schilderij met de hoge hoed.

Onvoorstelbaar mooi zijn de regels aan het eind: 'De laatste hoven naderen schier / En ijler wordt de ochtend hier.' Dit is ware poëtische taal die het onuitspreekbare uitspreekbaar maakt zonder het geheim ervan te schenden.

Dr. Ewald Mackay